

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu **Elementy prawa**

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
1. Ogólne pojęcia prawne	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zależność pomiędzy państwem a prawem • odróżnia normy prawne od innych norm postępowania • zna najważniejsze gałęzie prawa • operuje pojęciem wykładni prawa 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowych pojęcia prawne i ich zastosowanie • rozpoznaje elementy normy prawnej i stosunku prawnego • poznaje podstawowe zasady prawne • rozumie istotę wykładni prawa 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętnie operuje pojęciami prawnymi • określa charakter norm prawnych na konkretnych przykładach • zna istotę praw podmiotowych • analizuje rodzaje zdarzeń prawnych • charakteryzuje poszczególne kodeksy 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane przepisy prawa • wykorzystuje pojęcia prawne w omawianej tematyce • zna etapy stosowania prawa • rozróżnia stosunki prawne wśród innych stosunków społecznych • stosuje wykładnię prawa w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność funkcjonowania państwa prawnorządowego • rozróżnia normy prawa materialnego i normy prawa formalnego, publicznego, prywatnego, prawa zwyczajowego, naturalnego oraz stanowionego • klasyfikuje rodzaje norm i przepisów prawnych • bezbłędnie określa budowę norm prawnych na wybranych przykładach • sprawnie posługuje się w omawianych zagadnieniach bogatym słownictwem prawnym

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
					<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje rodzaje wykładni prawa i określa ich znaczenie w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym
2. Wybrane źródła prawa	<ul style="list-style-type: none"> • wyszczególnia źródła prawa powszechnie obowiązującego, miejscowego i unijnego • zna Konstytucję jako najważniejsze źródło prawa • wyszczególnia organy władzy ustawodawczej i wykonawczej • zna strukturę wymiaru sprawiedliwości, tryb uchwalania źródeł prawa 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze źródeł prawa • zna zasady funkcjonowania organów wymiaru sprawiedliwości • zna sposoby promulgacji aktów prawnych • wskazuje organy ochrony prawnej • zna zasady funkcjonowania państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje źródła prawa powszechnie obowiązującego, miejscowego i unijnego • rozpoznaje akty prawne wg ich hierarchii • zna możliwe sposoby postępowania przy uchwalaniu ustawy • umiejętnie operuje pojęciami prawnymi • rozumie zasadność trójpodziału władzy w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związki źródeł prawa z systemem organów państwowych • wyszukuje akty normatywne w dziennikach promulgacyjnych • analizuje proces legislacyjny na przykładzie ustawy • wykorzystanie języka prawnego w omawianej tematyce • interpretuje wybrane przepisy prawa 	<ul style="list-style-type: none"> • doskonale zna źródła prawa z uwzględnieniem zasad ich promulgacji oraz wykorzystaniem w praktyce. • uzasadnia potrzeby funkcjonowania organów władzy, wymiaru sprawiedliwości i ochrony prawnej ze znajomością reformy sądownictwa • sprawnie porusza się w omawianych zagadnieniach bogatym słownictwem prawnym • wyszukuje na stronach

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
					www. informacje dotyczące łamania praw człowieka w świecie oraz ich interpretacja na bazie przepisów prawa
3. Prawo cywilne	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe źródło prawa cywilnego, instytucję własności, podstawowe umowy cywilnoprawne • odróżnia osobę fizyczną od osoby prawnej • rozumie pojęcia: zdolności prawnej, zdolności do czynności prawnych oraz osobowości prawnej • ocenia ważność czynności prawnej • rozróżnia przedstawicielstwo ustawowego i pełnomocnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady osób fizycznych i prawnych • zna zakres zdolności do czynności prawnych • rozumie istotę osobowości prawnej • określa rodzaje, formy i przesłanki ważności czynności prawnych • ocenia skuteczność określonej czynności prawnej • zna podstawowe uprawnienia właściciela rzeczy • umie rozpoznawać źródła zobowią- 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy różnicujące osobę fizyczną i prawną oraz ich zdolności w świetle prawa • sprawnie operuje pojęciami „osoba fizyczna”, „osoba prawna” • podaje na przykładach zakres zdolności do czynności prawnych • podaje przykłady podmiotów posiadających osobowość prawną • rozumie skutki prawne niezachowania właściwej formy czynności praw- 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy różnicujące osobę fizyczną i prawną oraz ich zdolności w świetle prawa • analizuje skutki prawne niezachowania należytej formy czynności prawnych • oblicza terminy w prawie cywilnym, w tym terminy przedawnienia roszczeń • rozpoznaje atrybuty własności i innych praw rzeczowych • zna różnorodne zabezpieczenia wykonania zobowią- 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala sytuację prawnej osoby fizycznej i prawnej • rozumie rolę prawa cywilnego w gospodarce – samodzielna analiza • umie samodzielnie sporządzać poszczególne rodzaje pełnomocnictwa • sprawnie posługuje się kodeksem cywilnym w wybranym zakresie tematycznym • samodzielnie formułuje skargę windykacyjną i negatywną • analizuje

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
		zań <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia umowy cywilno-prawne • sporządza pełnomocnictwo ogólne 	nej <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje i zakres poszczególnych praw rzeczowych • poznaje skutki prawne niewykonania zobowiązania • rozumie istotę umocowań na wybranych przykładach • interpretuje wybrane przepisy kodeksu cywilnego • powołuje się na odpowiednie przepisy prawa w sytuacjach przedstawianych przez nauczyciela 	zań <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie sporządza umowy cywilno-prawne • rozumie istotę rękojmi i gwarancji • rozumie znaczenie prokury w odniesieniu do konkretnych przykładów 	odpowiedzialność cywilno-prawną <ul style="list-style-type: none"> • wypełnia wnioski o stwierdzenie własności • wyszukuje w mediach interesujących informacji na temat omawianej gałęzi prawnej • koryguje błędnie zawarte umowy cywilno-prawnych • samodzielnie rozszerza słowniczek pojęć prawnych i pochodnych o pojęcia z omawianej gałęzi prawnej • swobodnie interpretuje przepisy prawa
4. Prawo administracyjne	<ul style="list-style-type: none"> • zna podział terytorialny państwa, podstawowe źródła prawa administracyjnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wyszukiwać źródła prawa administracyjnego • charakteryzuje prawne 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zna strukturę organów administracji • zna kompetencje or- 	<ul style="list-style-type: none"> • zna prawne formy działania administracji • ustala organy promul- 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na przesłanki nieważności aktu administracyjnego • ustala

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
	<p>podstawowe formy działania administracji, podstawowe organy administracji</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: stosunek administracyjno-prawny, decyzja administracyjna • wyszczególnia sprawy objęte prawem administracyjnym materialnym • odróżnia pojęcia źródeł prawa z zakresu postępowania administracyjnego i cywilnego 	<p>formy działania administracji</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe struktury organów administracyjnych, różnice między prawem administracyjnym materialnym i formalnym, sposoby nawiązania stosunku administracyjnego • odróżnia naczelne organy administracji od samorządowych organów administracyjnych • zna przebieg postępowania administracyjnego, podstawowe elementy wniosku, środków odwoławczych w postępowaniu administracyjnym • korzysta z Kodeksu postępowania ad- 	<p>ganów administracyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie różnice między stosunkiem cywilnoprawnym a administracyjnoprawnym • interpretuje normy materialnego prawa administracyjnego • zna zakres spraw objętych prawem administracyjnym • poprawnie korzysta ze źródeł prawa administracyjnego • rozumie znaczenie instancyjności w postępowaniu administracyjnym • sporządza wnioski w prostej sprawie administracyjnej • umie złożyć odpo- 	<p>gacyjne prawa administracyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętnie i sprawnie porusza się i analizuje przepisy prawa administracyjnego • ustala organ administracyjny właściwy do rozstrzygnięcia konkretnego stanu faktycznego • zna sprawy objęte prawem administracyjnym materialnym • sprawnie posługuje się językiem prawniczym, odpowiednim źródłem prawnym w omawianych zagadnieniach z zakresu postępowania administracyjnego • znajomość i ustalenie 	<p>podstawę prawną do przykładowej decyzji administracyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia cechy aktu administracyjnego • analizuje orzeczenia NSA, SN i TK • wyszukuje na stronach www. Aktualne informacje dotyczące funkcjonowania organów administracyjnych • interpretuje przepisy polskiego prawa administracyjnego i prawa unijnego • charakteryzuje sprawy objęte prawem administracyjnym materialnym • prowadzi symulację postępowania administracyjnego z zachowaniem

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
		ministracyjnego	wiedni środek odwoławczy w postępowaniu administracyjnym	terminów składania odpowiedniego środka odwoławczego w postępowaniu administracyjnym <ul style="list-style-type: none"> • zna i ustala terminy składania odpowiedniego środka odwoławczego w postępowaniu administracyjnym • zna i określa przyczyny wszczęcia postępowania odwoławczego w postępowaniu administracyjnym 	wymaganej przez prawo procedury na wybranym samodzielnie przykładzie <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie sporządza przykładową decyzję administracyjną • śledzi fachową literaturę prawną i jej prezentacje na temat związany z postępowaniem administracyjnym (wykraczający poza materiał nauczania)
5. Ochrona własności intelektualnej	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawę prawną dla własności intelektualnej • rozumie pojęcie własności intelektualnej 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje właściwe przepisy prawa dla ochrony własności intelektualnej • wyszczególnia prawa autorskie osobiste i majątkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przepisy prawa dotyczące naruszenia praw autorskich i praw własności przemysłowej • podaje przykłady na prawa autorskie i prawa własności 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje i wykorzystuje przepisy prawa dotyczące naruszenia praw autorskich i praw własności przemysłowej • podaje przykłady na nabycie prawa wła- 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przepisy prawa związane z własnością intelektualną • zna procedurę udzielenia prawa własności przemysłowej • zna procedurę roszcze-

Dział programu	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
		<ul style="list-style-type: none"> odróżniania prawa autorskie od praw własności przemysłowej 	przemysłowej <ul style="list-style-type: none"> orientuje się w możliwościach uzyskania prawa własności przemysłowej 	sności intelektualnej na rynku lokalnym <ul style="list-style-type: none"> zna instytucje udzielające prawa własności przemysłowej 	niową w przypadku naruszenia praw autorskich
6. Ochrona danych osobowych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawę prawną ochrony danych osobowych określa pojęcie: dane osobowe 	<ul style="list-style-type: none"> zna procedurę przetwarzania danych osobowych zna instytucję administratora danych osobowych podaje przykłady danych osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę ochrony danych szczególnie chronionych podaje przykłady danych szczególnie chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje pełne przez administratora danych osobowych uzasadnia potrzebę zabezpieczania danych osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje wyszukane na stronach www. materiały z zakresu ochrony danych osobowych samodzielnie wyszukuje, powołuje się oraz interpretuje przepisy dotyczące ochrony danych osobowych podaje przykłady z lokalnego rynku związanych z ochroną danych osobowych